

Pärluggla

Pärlugglan är vår vanligaste uggla och förekommer främst i större skogsområden som domineras av barrskog eller blandskog. Populationen är som störst i samband med goda smågnagarår. Huvuddelen av populationen finns i norra Sverige. Den viktigaste faktorn utöver tillgång på mat är förekomst av lämpliga boplatser. Boet läggs vanligtvis i ett gammalt spillkråkehål. Nomadisk.

Ekologiska krav

Pärlugglan är beroende av äldre, varierad skog med goda jaktmöjligheter och god tillgång på lämpliga trädhål som boplatser. Den förekommer med störst täthet i äldre granskog, med inslag av gamla lövträd och luckor och öppningar i form av mindre hyggen, jordbruksmark och liknande. Den häckar även frekvent i barr- och lövblandskogar av tall, björk och asp, där förutsättningarna att finna boplatser är störst. I sydligaste Sverige häckar den ofta i gamla bokbackar, men den är mycket sällsynt i ren bokskog.

De viktigaste faktorerna för häckning är förekomsten av boplatser och god tillgång på smådäggdjur. Som boplatser väljs nästan uteslutande bohål av spillkråka eller holkar. Bohålet kan med fördel ligga i kvarlämnat träd på ett hygge där risken för predation av mård är mindre, det får dock inte ligga alltför långt från sammanhängande skog. Eftersom pärlugglan gärna byter bohål mellan åren för att undvika predation från mård, är det generellt viktigt med gott om bohål.

Födan består till största del av sorkar och möss. För god häckningsframgång krävs höga gnagartätheter. Antalet häckande par växlar starkt mellan år. Tryter tillgången på gnagare ingår även mindre fåglar i födan.

Hemområdet är i storleksordningen 200–500 hektar, men storleken varierar kraftigt beroende på hur mycket föda det finns. Under dåliga gnagarår kan pärlugglan jaga upp till 4 km från boet medan den under bra år ofta håller sig inom 1 km.

Utbredning och regionala skillnader

Pärlugglan häckar sparsamt i barr- och blandskog över nästan hela landet, från nordöstra Skåne och norrut, dock inte på Öland. Huvuddelen av populationen finns i norra Sverige.

Indikator på skyddsvärd skog

Saknar signalvärde för skyddsvärda skogsmiljöer.

Faktorer som missgynnar eller hotar arten

I många områden är tillgång på bohål i lämplig miljö en begränsande resurs.

Behov av hänsyn – allmänt

I normalfallet är god miljöhänsyn tillräckligt. Hänsyn ska främst tas mot boplatser (bon som används och alternativbon).

Miljöhänsyn vid skogsbruksåtgärder

- Avstå från skogliga åtgärder inom 100 meter från kända, aktiva boplatser under perioden 15 februari–30 juni.
- Spara alla hålträd, särskilt de med bohål av spillkråka.
- Spara alltid högstubbar och annan död, stående ved.
- Lämna hänsynsytor med grupper av äldre träd vid gallring och förnyrningsavverkning.

Tips på ytterligare åtgärder som gynnar arten

- Spara hänsynsträd i form av grövre tallar och aspar, som har förutsättningar att bli lämpliga boträd för spillkråka och därmed även för andra arter som är beroende av den typen av håligheter.
- Pärugglan accepterar gärna holkar. Att sätta upp holkar kan därför vara en bra åtgärd i områden där det saknas eller är brist på lämpliga naturliga boplatser. Holkar behöver placeras omsorgsfullt och underhållas regelbundet för att fylla en bra funktion. Att regelbundet sätta upp nya holkar och flytta de gamla holkarna är positivt eftersom det minskar risken för predation av mård.

Områdesskydd och frivilliga avsättningar

Häckande pärluggla är i normalfallet inte i behov av områdesskydd eller frivilliga avsättningar.

Skogsvårdslagstiftningen

- Ta inte bort äldre vindfällen, högstubbar och torrakor, äldre träd vid ägo gränser och myrstackar, äldre lövträd (särskilt asp) i barrskog m.m. Spara hålträd och andra biologiskt värdefulla träd (SKSFS 7:8).
- Undvik skogsbruksåtgärder som kan skada hänsynskrävande miljöer, som t.ex. strand- och sumpskogar med naturskogs karaktär, äldre skog på uddar och öar, raviner, klyftor och blockmarker samt berg- och rasbranter, äldre hållmarksskog, äldre sandtallskogar, naturskogsrester, eller äldre trädbestånd med mycket hänslavar eller död ved (SKSFS 7:17).

Lästips

Artfakta för pärluggla. ArtDatabankens webbplats,
<http://artfakta.artdatabanken.se/taxon/102622>

Populationsstorlek: Kraftigt fluktuerande, medel ca 32 000 par.

Populationsutveckling:

1980–2012: minskning 25 % (fluktuerande)

2001–2012: stabil (fluktuerande)

Rödlistestatus 2015: Livskraftig (LC)

Fågeldirektivets Bilaga 1: Ja

